

АНАТОЛІЙ ФЕДОРОВИЧ ГОРОВИЙ

Дев'ятнадцятого липня 2005 р. напередодні 70-річчя від дня народження раптово помер відомий учений геолог і еколог, Заслужений діяч науки і техніки України, дійсний член Академії наук вищої школи України та Міжнародної академії наук екології і безпеки життєдіяльності, доктор геолого-мінералогічних наук, професор, завідувач кафедри маркшейдерії, геології і геодезії Донбаського державного технічного університету (ДонДТУ) Анатолій Федорович Горовий.

Народився вчений у Дніпропетровську. Закінчив Дніпропетровський гірничий інститут (нині Національний гірничий університет) (1958) і одержав кваліфікацію гірничого інженера-геолога. Після закінчення вузу майже два роки (1958–1960) працював майстром-геологом на Передаточинському кар'єрі тресту Укрнерудпром у м. Запоріжжі. З 1960 р. Анатолій Федорович працював у Донбаському державному технічному університеті (м. Алчевськ), в якому пройшов шлях від старшого лаборанта, аспіранта й асистента до професора, завідувача кафедри, декана, директора міжгалузевого центру навчання і підвищення кваліфікації спеціалістів. У 1970 р. він працював завідувачем кафедри геології в Інституті кхмеро-радянської дружби (м. Пномпень, Камбоджа).

А.Ф. Горовий читав низку профільних курсів і спецкурсів, проводив лабораторні та практичні заняття, керував навчальними і виробничими практиками, курсовими й дипломними роботами. З більшості дисциплін він підготував методичні розробки, опублікував п'ять навчальних посібників ("Условия образования месторождений полезных ископаемых", 1989; "Основы геологии твердых горючих ископаемых", 1992; "Геология и разведка угольных месторождений", 1994 та ін.). Оригінальними є методичні розробки "Оценка токсичности углей", "Оценка полезности золь углей" та інші, які використовують у вузах не тільки України, а й Росії.

Науково-дослідна робота вченого охоплює два головні напрями, пов'язані з Донбасом: розробка геологічних основ прогнозування прихованого гідротермального зруденіння та геолого-екологічне вивчення промислових відходів. Він є автором і співавтором понад 200 публікацій і 23 наукових звітів. Серед опублікованих праць три монографії: "Минералогия Донецкого бассейна" (у 2 т., 1975; зі співавт.); "Минералогия и геохимия ртутных месторождений Донбасса" (1987); "Геолого-генетические модели ртутно-рудной формации Донбасса" (1991; зі співавт.).

Геолого-прогнозний напрям наукової діяльності А.Ф. Горового пов'язаний з вивченням гідротермального зруденіння Єсаулівського поліметалевого родовища в Нагольному краї, Чернокурганського, Чорнобугорського, Желізнянського та інших родовищ Микитівського ртутно-стибієвого рудного поля, Дружківсько-Константинівського ртутно-поліметалевого рудного поля в Донбасі. Під час вивчення прихованого ендегенного зруденіння вчений застосував комплексний підхід, який передбачає геолого-структурні, літологічні, мінералогічні і геохімічні чинники. На їхній підставі складено прогнозну карту Донецької металогенічної області, на якій виділено нові перспективні площі, підтверджені виявленням за допомогою розшукових робіт гідротермальної мінералізації (Краснопільська і Кадамово-Керчинська ділянки). У межах Микитівського і Дружківсько-Константинівського рудних полів

учений виявив нові типи ртутного зруденіння. З цим напрямом наукових досліджень пов'язані захисти кандидатської (1961) і докторської (1986) дисертацій.

Анатолій Федорович Горовий (у другому ряді в центрі) серед учасників наукової сесії Українського мінералогічного товариства. Мукачеве, 1982 р.

Інший напрям наукових досліджень А.Ф. Горового розвинувся в останні десятиліття. Він стосується геолого-промислової і геолого-екологічної оцінки відходів гірничих, металургійних і енергетичних підприємств Донбасу. Учений запропонував метод оцінки корисності і токсичності відходів, який ґрунтується на таких показниках, як загальна кількість корисних елементів, питома частота їхнього трапляння, перевищення їхнього вмісту значення кондицій тощо. На цих засадах побудовано прогностичні карти корисності (токсичності) відходів. Під його керівництвом оцінено корисність і токсичність продуктів видобутку та відходів виробництва всіх вугільних шахт і металургійних підприємств, вугледобувних фабрик і теплових станцій Донбасу, виявлено техногенні родовища чорних, кольорових, дорогоцінних, легуючих і рідкісних металів.

Досить активною була організаторська діяльність А.Ф. Горового. Упродовж 1974–1979 рр. він керував підготовчим відділенням, у 1991 р. створив і очолив нову структуру вузу – міжгалузевий факультет підвищення кваліфікації і перепідготовки спеціалістів, який пізніше був перетворений у міжгалузевий центр навчання і підвищення кваліфікації. За його ініціативи й участі в складі центру на базі технікумів п'яти міст Донбасу створені інженерні факультети, на яких готують бакалаврів і спеціалістів з гірничих, металургійних, будівельних і економічних спеціальностей.

Він був членом редколегії наукового видання Львівського національного університету “Мінералогічний збірник”, членом спеціалізованої вченої ради з захисту докторських і кандидатських дисертацій при Національному гірничому університеті у Дніпропетровську.

Науково-педагогічна діяльність А.Ф. Горového високо оцінена геологічною громадськістю і на державному рівні. Він удостоєний почесного звання “Заслужений діяч науки і техніки України”, відзначений значком “Відмінник освіти” Міністерства освіти України і значком “Шахтарської слави” I, II і III ступенів Міністерства вугільної промисловості, обраний академіком АН вищої школи України й удостоєний нагороди Ярослава Мудрого, нагороджений багатьма медалями (“За доблесну працю”, “Ветеран праці”, “Імені М.В. Ломоносова” міжнародної академії наук екології, “Захисник Вітчизни” та ін.), двічі визнаний “Людиною року” американським біографічним інститутом.

Наукова громадськість і редколегія “Мінералогічного збірника” глибоко сумують з приводу передчасної смерті Анатолія Федоровича Горového. Світла пам’ять про нього назавжди залишиться в серцях його учнів, колег і друзів.

Редколегія “Мінералогічного збірника”